

Sygn. akt I A Ca 509/17

Sygn. akt I A Cz 688/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Magdalena Natalia Pankowiec (spr.)
Sędziowie	:	SA Krzysztof Chojnowski SO del. Andrzej Kordowski
Protokolant	:	Iwona Zakrzewska

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2017 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki z o.o. w W.**

przeciwko (...) **Spółce z o.o. w O.**

o zapłatę

na skutek apelacji **pozwanego**

i zażalenia **powoda**

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 3 marca 2017 r. sygn. akt V GC 218/16

I. zmienia zaskarżony wyrok:

a) **w punkcie 1 w ten sposób, że oddala powództwo;**

b) **w punkcie 3 w ten sposób, że zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;**

II. oddala zażalenie;

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 3.998 zł tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej.

(...)

Sygn. akt. I ACa 509/17, I ACz 688/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Olsztynie zasądził od pozwanego – (...) spółka z o.o. w O. na rzecz powoda (...) Spółki z o.o. w W. kwotę 25.948, 50 zł tytułem pozostałej części wynagrodzenia za wykonane roboty polegające na dostawie i montażu szybów windowych. Wyrok tej treści zapadł po dokonaniu następujących ustaleń faktycznych i oceny prawnej.

21.03.2014 roku strony zawarły umowę, na podstawie której pozwany zlecił powodowi wykonanie, dostawę i montaż dźwigów osobowych wraz szybami windowymi o konstrukcji stalowo-szklanej zgodnie z przedstawionym projektem. Termin zakończenia robót przewidziano na 08.08.2014 roku. Zgodnie z ust. 13 § 4 wykonawca w ramach umowy i wynagrodzenia ryczałtowego określonego w § 8 zobowiązany był przygotować właściwą i kompletną dokumentacją odbiorową niezbędną do otrzymania przez inwestora ostatecznej decyzji na użytkowanie. Zgodnie z ust. 5 § 7 umowy wykonawca miał przekazać zamawiającemu po zakończeniu robót komplet dokumentów: certyfikaty i deklaracje zgodności, atesty nadbudowane materiały, protokoły odbioru w przejściowych, protokoły lub jej regulacji oraz inne dokumenty wskazane umową lub niezbędne do uzyskania pozwolenia na użytkowanie.

W pkt 10 § 10 umowy strony zastrzegły, że dokumentacja powykonawcza kompletowana będzie przez wykonawcę sukcesywnie zgodnie z postępem robót i przejściowymi odbiorami robót i musi być dostępna do wglądu na każde żądanie zamawiającego. W skład dokumentacji powykonawczej wchodzi m.in. projekty powykonawcze, protokoły pomiarów, badań i sprawdzeń, atesty, certyfikaty, dopuszczenia od stosowania w Polsce, instrukcje użytkowania i obsługi oraz inne wszelkie dokumenty w zakresie przedmiotu umowy, niezbędne do uzyskania pozwolenia na użytkowanie, w tym wymagane przez służby państwowe do dokonania kontroli i odbioru obiektu zgodnie z prawem budowlanym. Dokumentacja powykonawcza musi zawierać szczegółową specyfikację zawartości winna zostać przekazana w 4 egzemplarzach wraz z zapisem na nośniku cyfrowym.

W § 12 umowy strony przewidziały na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania przez wykonawcę zobowiązań kary umowne:

1. Za opóźnienie zakończenia poszczególnych etapów robót wskazanych w załączniku nr 3 do umowy - w wysokości 0,2 procenta wynagrodzenia umownego netto za każdy dzień opóźnienia o ile opóźnienie to ma wpływ na bezkolizyjne zgodnie z technologią i normami branżowymi sztuką budowlaną prowadzenie innych prac objętych umową. Jednak wykonawca nie będzie zobowiązany do zapłaty tej kary, jeżeli dotrzymała terminu zakończenia przedmiotu umowy.
2. Za opóźnienie w usunięciu wad stwierdzonych przez odbiorcę końcowego wysokości 0,3 procenta wynagrodzenia umownego netto za każdy dzień opóźnienia.
3. Za opóźnienie w zakończeniu inwestycji-wysokości 0,3 procenta wynagrodzenia umownego netto za każdy dzień opóźnienia.

W ust. 4 § 12 strony określiły, że wartość łączna kar, o których mowa w § 12 ust. 1 nie może przekroczyć 10% wartości przedmiotu umowy.

W załączniku nr 7 do umowy przewidziano, że zamawiający dostarcza linię telefoniczną analogową do każdego z dźwigów umożliwiający łączność pomiędzy kabinami dźwigów a zewnętrznymi służbami (pkt g) ponadto wykonania posadzkę wykończeniową nie grubszą niż 7 mm w pobliżu progę drzwi szybowych (pkt h).

14.07.2014 roku strony zawarły aneks nr (...) do umowy, na podstawie którego rozszerzeniu uległ umowny zakres robót o szklenie konstrukcji stalowej szybu D3. Zwiększeniu uległo wynagrodzeniem za całość robót do kwoty 743 240 zł netto. Termin zakończenia robót uległ przedłużeniu do dnia 18.08.2014 roku.

W załączniku nr 3 do umowy strony sporządziły harmonogram rzeczowo finansowy, w którym przewidziano terminy dla ukończenia poszczególnych etapów robót. Termin montażu konstrukcji stalowej szypów przewidziano na 22.05.2014 roku. Termin dostawy elementów urządzeń dźwigowych - na 18.06.2014 roku.

W dniu 11.08.2014 roku pozwany zwrócił się do powoda o zakończenie prac na budowie obiektu hotelowego w nieprzekraczalnym terminie, zgodnie z warunkami umowy, to jest do dnia 18.08.2014 roku.

14.08.2014 roku powód poinformował pozwanego, że w związku z wydłużającym się terminem produkcji szkła do szypów zmuszony jest przesunąć termin zakończenia prac do dnia 10 września 2014 r.

Strony 18.08.2014 roku przeprowadziły inwentaryzację robót obwodowej firmy. W protokole zawarto wykaz niewykonanych dotychczas robót.

W dniach 20.06.2014 -23.06.2014 roku powód zamontował konstrukcję stalową szypów w nowych na budowie obiektu hotelowego, 10.07.2014 roku zakończono dostawy urządzenia dźwigowego. Powód zakończył prace związane ze szkleniem szypów 10 września 2014 r., a 14.10.2014 r. strony podpisały protokół końcowy odbioru robót wykonanych na podstawie umowy. W protokole tym zawarto wykaz wad oraz ustalono termin ich usunięcia do dnia 21.10.2014 roku

Usunięcie powyższych wad powódka zgłosiła dnia 28.10.2014 roku, a protokół odbioru potwierdzający usunięcia wad sporządzony został dopiero 14.11.2014 roku.

W konsekwencji przekroczenia przez powoda terminów wykonania umowy pozwany naliczył karę umowną wysokości 0,6 wynagrodzenia umownego za okres 23 dni to jest od dnia 18.08.2014 roku do dnia 10.09.2014 roku w wysokości 51 283 zł 56 gr. Pozwany umownie przyjął, że prace zakończone zostały do dnia 10.09.2014 roku to jest do dnia ukończenia szklenia szypów.

Za opóźnienie w usunięciu wad, tj. za okres od 21 października do 28.10.2014 roku obciążono powoda karą umowną w wysokości 17 837, 76 zł,

Za opóźnienie w zakończeniu poszczególnych etapów robót łącznie 133 dni obciążono powoda karą umowną w wysokości 197 701 zł 84 grosze.

Z uwagi na zapis § 12 ust. 4 umowy zredukowano karę umowną do maksymalnej wysokości 10% wartości przedmiotu umowy, czyli do kwoty 91 418, 52 zł.

27.11.2014 roku pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu kwoty 91418 zł 52 grosze z wierzytelnością powoda wynikającą z faktury KFZ (...).

Sąd ocenił żądanie powoda jako uzasadnione do kwoty 25 948 zł 50 gr. W pozostałej części oddalił powództwo z uwagi na skuteczne oświadczenie pozwanego o potrąceniu naliczonych kar umownych. Wyrok w części oddalającej powództwo uprawomocnił się, nie ma zatem potrzeby przytaczania ustaleń co do niekwestionowanego na tym etapie opóźnionego wykonania całości prac i napraw gwarancyjnych i odpowiedzialności powoda za ten stan rzeczy (art. 471 k.c.). Wystarczające będzie w tych okolicznościach przytoczenie tylko tych motywów rozstrzygnięcia, które odnoszą się do kar umownych za nieterminowe wykonanie poszczególnych etapów robót.

W nawiązaniu do tego Sąd Okręgowy wskazał, że na karcie 26 akt sprawy zamieszczono harmonogram rzeczowo finansowy, w którym przewidziano daty zakończenia poszczególnych etapów robót. I tak: termin montażu konstrukcji stalowej szypów przewidziano na 22.05.2014 r. Z protokołu zdawczo-odbiorczego na karcie 149 wynika, że w dniach

od 20.06.2014 roku do 23 czerwca 2014 r. zamontowano konstrukcję stalową szybów na budowie obiektu hotelowego. Z porównania obu dat wynika, że montaż konstrukcji stalowej nastąpił z opóźnieniem.

W harmonogramie rzeczowo finansowym przewidziano termin dostawy elementów urządzeń dźwigowych na 18.06.2014 r. Z protokołów potwierdzających dostawę urządzenia dźwigowego na karcie 150 i 151 wynika, że dostawa zrealizowana została 10 lipca 2014 r., a zatem także z opóźnieniem. Opóźnienie w wykonaniu poszczególnych etapów robót (łącznie 133 dni) zostało więc wykazane, jednak, w ocenie Sądu Okręgowego, nie powinno być podstawą naliczenia przez pozwanego kar umownych.

Sąd przywołał zapis § 12 ust. 1 punkt a umowy, który stanowił, że wykonawca zobowiązany będzie do zapłaty kary umownej za opóźnienie w zakończeniu poszczególnych etapów robót wskazanych w załączniku nr 3 do umowy w wysokości 0,3 procenta wynagrodzenia umownego netto za każdy dzień opóźnienia o ile opóźnienie to ma wpływ na bezkolizyjne, zgodnie z technologią, normami branżowymi, sztuką budowlaną prowadzenie innych prac objętych umową. Na tej podstawie wywiódł, że samo opóźnienie nie stanowi wystarczającej podstawy do naliczenia kary umownej, lecz obwarowane jest dodatkowym warunkiem, że opóźnienie to musi wpływać na bezkolizyjne zgodnie z technologią ignorowanie branżowymi oraz sztuką budowlaną prowadzenie innych prac objętych umową.

W toku całego postępowania dowodowego żadna ze stron, a w szczególności pozwany, na którym spoczywał ciężar dowodu nie wykazała, nie wymieniła, nie opisała żadnych robót, na przebieg których wpływ miało opóźnienie w odbiorze i montażu konstrukcji stalowych szybów oraz opóźnienia w dostawie dźwigów. Nie wykazano jakie prace „ucierpiały” na skutek tych opóźnień. Co prawda pozwany w pkt 5 odpowiedzi na pozew wnioskował o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, jednakże sformułowana w ten sposób teza dowodowa zmierzała do tego, aby to biegły wyszukał i określił prace, na przebieg których wpływ miało opóźnione wykonanie poszczególnych etapów robót. Wskazał, że to biegły w zastępstwie pozwanego miał poszukać i stwierdzić, czy takie prace istniały. Pozwany chcąc wykazać zasadność naliczenia kary umownej z pkt a ust. 1 i § 12 umowy, winien sformułować tezę, że określone rodzaje prac (wymieniając te prace) kolidowały bądź zostały wykonane niezgodnie z technologią i normami branżowymi oraz sztuką budowlaną wskutek opóźnienia wykonania poszczególnych etapów robót. Biegły natomiast posiłkując się wiedzą specjalną określiłby, czy rzeczywiście tego typu kolizja występowała. Biegły nie może zastępować strony procesu w poszukiwaniu dowodów, a do tego zmierzał wniosek pozwanego. Z tego względu został przez Sąd oddalony.

W konkluzji Sąd stwierdził, że pozwany nie wykazał spełnienia warunku zawartego w punkcie a ust. 1 § 12 umowy, dlatego naliczona z tego tytułu kara umowna nie jest uzasadniona. Złożone przez pozwanego oświadczenie o potrąceniu było skuteczne w części (art. 498 § 1 k.c.) co do kwot: 51.283 zł i 56 gr oraz 17.837 zł 76 gr., łącznie 69121 zł 32 gr. Po dokonaniu potrącenia powodowi należy się kwota 25948 zł 50 gr i taką zasądził w oparciu o art. 647 k.c., w następstwie oceny, że strony łączyła umowa o roboty budowlane. O kosztach procesu orzekł stosownie do treści art. 100 k.p.c. dokonując ich stosunkowego rozdzielenia uwzględniając wynik procesu.

Pozwany wywiódł apelację od tego wyroku zaskarżając go w części uwzględniającej powództwo i zarzucił:

- naruszenie przepisów postępowania:

a) 229 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że pozwana nie udowodniła przesłanek obciążenia powoda karą umowną za opóźnienie w wykonaniu poszczególnych etapów robót ujętych w sytuacji gdy strona powodowa na rozprawach w dniu 18 listopada 2016 roku oraz 17 lutego 2017 roku przyznała przez swojego pełnomocnika okoliczność że:

- brak montażu konstrukcji stalowej szybów uniemożliwił wykonanie dalszych prac objętych umową w tym montażu dźwigów,

- brak dostawy elementów urządzeń dźwigowych uniemożliwił wykonanie dalszych prac objętych umową w tym montażu dźwigów,

- brak zakończenia montażu dźwigów uniemożliwił wykonanie dalszych prac objętych umową w tym wystawienia deklaracji zgodności WE,

- brak szklenia szybów uniemożliwił wykonanie dalszych prac objętych umową w tym wystawienia deklaracji zgodności WE,

co zostało przez Sąd I Instancji pominięte a winno skutkować przyjęciem przez Sąd I Instancji, że spełniły się warunki obciążenia powoda karami umownymi za nieterminowe zakończenie poszczególnych etapów ujęte przez strony w formie warunku „o ile opóźnienie to ma wpływ na bezkolizyjne, zgodne z technologią, normami branżowymi, sztuką budowlaną prowadzenie innych prac objętych umową” zwłaszcza, że Sąd I Instancji przyjął w ustaleniach faktycznych opóźnienie w poszczególnych etapach robót i obowiązek umowny powoda m.in. montażu dźwigów, wystawienia deklaracji zgodności WE, a co doprowadziło do wadliwego przyjęcia przez Sąd, że pozwana nie udowodniła skuteczności potrącenia do kwoty 25.948,50 zł,

b) 217 § 3 w zw. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez ich zastosowanie i oddalenie wniosku dowodowego pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, w sytuacji gdy, o ile Sąd I Instancji przyjął brak udowodnienia skuteczności potrącenia kar umownych za opóźnienie w etapach poszczególnych robót, to dowód z opinii biegłego winien dopuścić w sytuacji gdy wniosek pozwanego o wydanie przez biegłego opinii zawierał wniosek co do ustalenia przez biegłego faktów a nie ich poszukiwanie przez biegłego tj. okoliczność kolizji i wpływu m.in. braku montażu konstrukcji stalowej szybów, braku dostawy elementów urządzeń dźwigowych na pracę umowne - montaż dźwigów, a nadto braku zakończenia montażu dźwigów czy braku szklenia szybów na pracę umowne - wystawienie deklaracji zgodności WE, a co w konsekwencji doprowadziło do wadliwego przyjęcia przez Sąd, że pozwana nie udowodniła skuteczności potrącenia do kwoty 25.948,50 zł.

Wniósł o:

1. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczność czy:

a) brak montażu konstrukcji stalowej szybów windowych do dnia 22 maja 2014 roku (a wykonanie tych prac w dniu 23 czerwca 2014 roku) miało wpływ na bezkolizyjne, zgodne z technologią, normami branżowymi, sztuką budowlaną prowadzenie prac objętych umową stron w tym montaż dźwigów,

b) brak dostawy elementów urządzeń dźwigowych do dnia 18 czerwca 2014 roku (a wykonanie tych prac w dniu 10 lipca 2014 roku) miało wpływ na bezkolizyjne, zgodne z technologią, normami branżowymi, sztuką budowlaną prowadzenie prac objętych umową stron w tym montaż dźwigów,

c) brak zakończenia montażu dźwigów do dnia 15 lipca 2014 roku (a wykonanie tych prac w dniu 10 września 2014 roku) miało wpływ na bezkolizyjne, zgodne z technologią, normami branżowymi, sztuką budowlaną prowadzenie prac objętych umową stron w tym wystawienie deklaracji zgodności WE,

d) brak szklenia szybów do dnia 18 sierpnia 2014 roku (a wykonanie tych prac 10 września 2014 roku) miało wpływ na bezkolizyjne, zgodne z technologią, normami branżowymi, sztuką budowlaną prowadzenie prac objętych umową stron w tym wystawienie deklaracji zgodności WE.

2. zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego, za I i II Instancję wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest uzasadniona, a jej uwzględnienie nie wymaga przeprowadzenia wnioskowanego dowodu.

Na wstępie trzeba wyjaśnić, że kara umowna stanowi surogat odszkodowania z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania, co oznacza tożsamość przesłanek odpowiedzialności kontraktowej na podstawie art. 471 k.c. i art. 483 k.c., o ile nie zostaną zmodyfikowane przez strony umowy (art. 353¹, 472, 473 k.c.). Z przywołanych przepisów wynika, że dłużnik (w tym przypadku powód jako wykonawca), który nie wywiązał się z obowiązków umownych, ponosi, co do zasady odpowiedzialność kontraktową, o ile nie udowodni, że nienależyte wykonanie zobowiązania było następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności. Obowiązkiem wierzyciela jest zatem tylko wykazanie istnienia więzi obligacyjnej (ważnie zawartej umowy, niewykonania bądź nienależytego wykonania zobowiązania przez dłużnika, a także faktu poniesienia oraz wysokości szkody). Dłużnika, który chce się uwolnić od odpowiedzialności kontraktowej, obciąża natomiast obowiązek wykazania, że nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności.

Konstrukcja § 12 ust. 1 a umowy stron częściowo zmienia w stosunku do generalnych reguł z art. 471 k.c. rozkład ciężaru dowodu. Obciążenie wykonawcy karą umowną jest bowiem warunkowe, gdyż opóźnienie w wykonaniu poszczególnych etapów robót jest sankcjonowane „o ile ma to wpływ ... na prowadzenie innych prac objętych umową”. Oznacza to, że wierzyciel, poza wymienionymi w poprzednim akapicie, powinien udowodnić dodatkową przesłankę, jaką jest związek przyczynowy między opóźnieniem w wykonaniu poszczególnych etapów prac i wykonaniem innych prac objętych umową.

Sąd Okręgowy przyjmując tożsamą, prawidłową, ocenę prawną nie dokonał jednak należytej subsumpcji na gruncie ujawnionych w sprawie okoliczności. Słusznie zatem zostało podniesione w zarzucie naruszenia art. 229 k.p.c., że wywodząc dla pozwanego negatywne konsekwencje z tego, że nie podjął właściwej inicjatywy dowodowej (nie zgłosił prawidłowo sformułowanego wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego), nie uwzględnił tego, że okoliczność objęta ciężarem dowodu pozwanego, została przyznana przez powoda. Tymczasem według przytoczonej regulacji nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości.

Sąd Okręgowy w swojej ocenie pominął, że strona powodowa dwukrotnie: na rozprawie 18 listopada 2016 r. (zn.cz. 00:3:55 – 00:04:20) i na kolejnej – 17 lutego 2017 r. (zn.cz. 00:31:50 – 00:32:10) wyraźnie stwierdziła, że nie kwestionuje (co do zasady) okoliczności, co do których pozwana chce powołać dowód z opinii biegłego. Zawiera się w tym przyznanie przedstawionej w tezie dowodowej zależności między nieterminowym wykonaniem poszczególnych etapów prac i wykonaniem całości robót, której wykazaniu miał służyć wnioskowany dowód z opinii biegłego. Powyższe, zgodnie z tym, co stanowi art. 229 k.p.c., czyniło zbędnym przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, gdyż na tle okoliczności niniejszej sprawy nie sposób przyjąć, że przyznanie budzi jakiegokolwiek wątpliwości.

Wystarczy tylko wskazać na ustalone przez Sąd Okręgowy bezsporne fakty związane z realizacją poszczególnych etapów prac. Montaż konstrukcji stalowej szybów windowych miał być wykonany do 22 maja 2014 r., a wykonano go 23 czerwca 2014 r. Elementy urządzeń dźwigowych miały być dostarczone do 18 czerwca 2014 r. Wykonanie tych prac nastąpiło 10 lipca 2014 roku. Montaż dźwigów miał być wykonany do 15 lipca 2014 roku, a zakończono go 10 września 2014 r. Szklenie szybów powód miał zakończyć 18 sierpnia 2014 r., wykonał 10 września 2014 r., zatem już po umownym terminie zakończenia całości robót. Już samo zestawienie tych dat dowodzi, że opóźnienia w realizacji poszczególnych etapów prac miały przełożenie na terminowe wykonanie umowy.

Trzeba również zwrócić uwagę, że przedmiotem umowy były budowle i urządzenia jednorodne (szyby windowe i windy), a opóźnienia dotyczyły ich wszystkich w takim samym stopniu. Nie było zatem możliwości ich skompensowania poprzez przyspieszenie prac na innych odcinkach. Istnieje także oczywista zależność między poszczególnymi etapami prac, przynajmniej poczynając od drugiego: montaż dźwigów nie mógł zostać wykonany bez uprzedniego dostarczenia elementów do montażu. Podobnie szklenie szybów, warunkujące bezpieczeństwo korzystania z windy, musiało poprzedzić wystawienie deklaracji zgodności UE.

Przyjęcie, że wymagana w § 12 pkt 1 a zależność wystąpiła, jest więc możliwe także w oparciu o zasady doświadczenia i wiedzy powszechnej, bez konieczności korzystania z wiadomości specjalnych biegłego (art. 278 § 1 k.p.c.). Dowód

ten był zatem w istocie zbędny dla wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia – zarówno w świetle ich przyznania przez stronę przeciwną, jak też z przyczyn przytoczonych w poprzednim akapicie.

Powyższe czyni zbędnym ustosunkowanie się do zarzutu naruszenia pozostałych przepisów procesowych (art. 217 § 3 w zw. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c.), jak również przeprowadzenie w postępowaniu apelacyjnym dowodu z opinii biegłego, który to dowód został przez Sąd Apelacyjny pominięty na podstawie art. 217 § 3 k.p.c.

Uwzględnienie apelacji skutkowało zmianą wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i oddaleniem powództwa w całości, co z kolei implikowało rozstrzygnięcie o kosztach poniesionych przez strony w pierwszej instancji w myśl sformułowanej w art. 98 § 1 k.p.c. zasady odpowiedzialności za wynik sprawy. Strona powodowa powinna zatem zwrócić pozwanej całość wyłożonych przez nią na tym etapie kosztów procesu (zastępstwa procesowego). Tym samym jako nieuzasadnione należało ocenić jej zażalenie, w którym kwestionowała prawidłowość rozdzielania między stronami kosztów procesu na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił je zatem na podstawie art. 385 k.p.c., stosowanego w postępowaniu zażaleniowym w związku z treścią art. 397 § 2 k.p.c.

O kosztach instancji odwoławczej Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c.

(...)